

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

10. VIII 1989

~~TAJNÉ!~~

Výtisk č. 43

Počet listů: 9

Počet příloh: 8

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 106

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

V průběhu 9. srpna 1989 nebylo zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

Ve Středoslovenském kraji byl zjištěn zájem vnějšího protivníka o závody obranného průmyslu, postup přestavby v ČSSR a činnost nelegálních skupin v období před výročím 21. srpna 1989.

Vnitřní nepřátelé pokračují v rozšiřování výzvy "Několik vět" a v získávání podpisů na její podporu. Pod patronací tzv. Nezávislého mírového sdružení se konalo na pěší zóně v Praze "korzo mladých lidí". Ve Východoslovenském kraji byly opětovně doručeny jednotlivým občanům anketní lístky tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění.

Byly zaznamenány dva výhrůžné anonymní dopisy, adresované vedoucímu tajemníkovi OV KSS Galanta a dělníkovi - předsedovi ZO KSČ v okr. Uherské Hradiště. V Jihomoravském kraji byl zjištěn jeden anonymní telefonát adresovaný členovi KSČ, v Praze anonymní telefonát vyhrožující výbuchem ve stanici metra Kačerov.

Nebyla zaznamenána závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

a) Byly získány konkrétní poznatky o zájmech protivníka o obranný průmysl ve Středoslovenském kraji, ekologické otázky, systém obměny vojenské techniky v souvislosti s vyhlášenou její částečnou likvidací, připravované kádrové změny ve vedení KSČ a státu, průběh přestavby v ČSSR a připravovaná vystoupení opozičních sil v srpnových dnech.

b) V Jihočeském, Středočeském, Východočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji byly zjištěny další případy rozšiřování protisocialistické výzvy "Několik vět" a získávání podpisů čs. občanů k vyjádření souhlasu pod tuto výzvu.

V Jindřichově Hradci výzvu rozšiřoval v restauračním zařízení Miloslav SNÍŽEK (1958, dělník uranových dolů Okrouhla Radouň), podařilo se mu získat 7 podpisů. Text výzvy byl poštou z Prahy zaslán na adresu mzdové účtárny státního podniku AZNP Mladá Boleslav. Představitel tzv. Hnutí za občanskou svobodu Rudolf BATTEK, uvažuje o možnosti agitovat a shromažďovat podpisy v Praze 1, Na příkopech. Výzvu má v úmyslu zasílat do podniků a osobám, které ji veřejně odsoudily v deníku Rudého práva. V okrese Trutnov rozšiřoval výzvu "Několik vět" ve svém okolí Vlastimil SLANINA (1957, dělník krkonošských papíren); Ivan VRABEC (1960, dělník JZD), s jejím textem seznamoval osoby na taneční zábavě, podařilo se mu získat 7 podpisů. V Severomoravském kraji organizovali podpisovou akci na podporu výzvy Jaroslav KOCOUREK (1925, důchodce), Bohumil RAPANT (1933, technik n.p. Tesla Rožnov), Zdeněk KORYČANSKÝ (1940, vedoucí úseku stavební projekce n.p. Elektroprojekta Praha, závod Rožnov pod Radhoštěm, člen ČSS) a Jaroslav PALUZKA (1958, číšník n.p. Vsetínské restaurace a hotely). Celkem získali asi 100 podpisů. Dělník k.p. Zbrojovka Vsetín Jan KUDŘÍK (1961), získával podpisy mezi svými spoluzaměstnanci.

Ve dnech 8. - 9.8.1989 se uskutečnilo v Praze 1 na pěší zóně korzo mladých lidí sdružených v tzv. Nezávislém mírovém sdružení. Akce se zúčastnilo asi 50 osob, k narušení veřejného pořádku nedošlo.

Představitelé Hnutí za občanskou svobodu Hana PONICKÁ, Katarina LAZAROVÁ, Vladimír NAŇÁK, Jan ČARNOGURSKÝ a Anton SELECKÝ zpracovali dopis k 45. výročí SNP a zaslali jej MěNV Zvolen. Tvrdí v něm, že "výklad SNP se měnil podle vnitropolitické situace a podle toho, kdo byl v ČSSR u moci". Současně upozorňují, že na den 29.8.1989 v 18.00 hodin organizují položení květin v prostoru původního pomníku generálů Rudolfa VIESTLA a Jana GOLIÁNA (při severní straně zámku ve Zvolenu naproti hotelu Poľana), který byl v 50. letech odstraněn. Připravovanou akcí chtějí vzdát hold všem obětem SNP, připomenout nutnost obnovy pomníku oběma generálům s tím, že náš lid potřebuje poznat pravdu o povstání.

V Košicích byly třem občanům doručeny anketní lístky tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění, namířené proti KSČ, její vedoucí úloze ve společnosti a činnosti státních orgánů ČSSR. Po rozšiřovateli se pátrá.

Dodatečně bylo oznámeno, že dne 2.8.1989 obdržela redakce deníku západočeského KV KSČ Pravda v Plzni dopis, ve kterém anonymní pisatel napadá redakci za článek "Co vlastně chtějí", publikovaný dne 4.7.1989. Po pisateli se pátrá.

Dne 8.8.1989 obdržel vedoucí tajemník OV KSS Galanta výhrůžný anonymní dopis, ve kterém je mu vyhrožováno fyzickou likvidací jeho dcery. Anonymní dopis byl zaslán Josefu STRAKOVI (1951, dělník k.p. TON závod Uherské Hradiště, předseda ZO KSČ). Pisatel jej napadá v souvislosti s výkonem stranické funkce a veřejným odsouzením výzvy "Několik vět". Po autorech dopisů se pátrá.

Dne 8.8.1989 převzal František ŘEZNÍČEK (1952) agronom JZD ČSP Babice, okr. Uherské Hradiště, člen KSČ, anonymní telefonát, ve kterém se autor odvolával na článek v Rudém právu z 8.8.1989 a vyhrožoval mu, aby jej nepotkalo něco podobného.

Dne 9.8.1989 byl v Praze zaznamenán anonymní telefonát vyhrožující výbuchem ve stanici metra Kačerov. Provedená prohlídka byla negativní. Po pachateli se pátrá.

V souvislosti s rozšiřováním výzvy "Několik vět" bylo sděleno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6, písm. c) zák.č. 150/1969 Sb. jedné osobě ve Východočeském kraji a pěti osobám v Jihomoravském kraji. Mezi nimi je ing. arch. Lumír ŠIMEČEK z Brna (1951, invalidní důchodce). Jako spolujezdec ing. arch. Evy KOUDELOVÉ (1961) při silniční kontrole se snažil získat příslušníky dálničního oddělení VB Podivín k podpisu výzvy "Několik vět", kterou měl u sebe v počtu 19 kusů. Se souhlasem okresního prokurátora v Břeclavi byla v trvalém bydlišti ŠIMEČKA provedena domovní prohlídka, při které bylo nalezeno značné množství emigrantských časopisů, tiskovin a letáků "charity-77" a dalších nezávislých iniciativ, včetně 320 kusů letáků s textem výzvy "Několik vět".

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

V průběhu dne 9.8.1989 nebyly poznatky tohoto charakteru zjištěny.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 8. srpna 1989 ve 22.00 hodin došlo v objektu Výzkumného ústavu živočišné výroby v Praze 10 k požáru seníku, ve kterém bylo 586 tun vojtěšky. Znalci byla jako příčina stanoveno samovznícení. Ke zranění osob nedošlo. Škoda činí asi 450 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha 10.

Dne 8. srpna 1989 ve 23.50 hodin vznikl v budově sociálního zařízení na Dole President Gottwald v Hrdlovce /okr. Teplice/ požár. Jeho ohnisko bylo zjištěno v horní části budovy, kde je elektrická instalace. Ke zranění osob nedošlo. Poškozením budovy a vnitřního zařízení vznikla škoda 800 000 Kčs. K výpadku těžby uhlí nedošlo. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje OS SNB Teplice.

Navazuje na DSZ ze dne 16. května 1989 : k havárii dopravníkového pásu v k.p. Západoslovenské cementárny a vápenky v Rohožníku /okr. Senica/. Jako příčina havárie bylo vyšetřováním zjištěno nevhodné uchycení otěruvzdorných desek a špatná kvalita svářečských prací, provedených pracovníky n.p. Vítkovice - Mostárna Brezno. Porušení provozních předpisů obsluhou technického zařízení nebylo zjištěno. Trestní stíhání bylo ve smyslu trestního řádu zastaveno.

Vyšetřovala S SNB hl.m. SSR Bratislavy a Zsk.

Dne 9. srpna 1989 došlo v Třebíči, vlivem dlouhodobých deštů k silnému promáčení budovy základní školy Sokolovská, u které se od počátku července 1989 opravuje střecha. Ke zranění osob nedošlo. Poškozením objektu a vnitřního zařízení vznikla škoda asi 100 000 Kčs. K porušení povinností při zajištění stavby pracovníky provádějícími opravu nedošlo.

Vyšetřuje OS SNB Třebíč.

b/ Násilná trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 7. srpna 1989 : k loupežnému přepadení benzinového čerpadla v Českých Budějovicích. Vyšetřováním byli jako pachatelé zjištěni [redacted] /nar. 1969, bytem Hradec Králové/, [redacted] /nar. 1971, bytem Uherské Hradiště, oba bez pracovního poměru/ a [redacted] /nar. 1972, bytem Uherské Hradiště, chovanec VÚM Olešnice, okr. Blansko, všichni několikrát soudně trestáni/. Dále se na přípravě přepadení podílel [redacted] /nar. 1970, bytem Dolní Maršov, okr. Trutnov, domovník, soudně trestán/, který byl s [redacted] a [redacted] zadržen a byl podán návrh na jejich vzetí do vazby. Zadrženým pachatelům bylo vzneseno obvinění pro trestný čin loupeže. Po [redacted] je vyhlášeno pátrání.

Vyšetřuje KS SNB České Budějovice.

Navazuje na DSZ ze dne 6. a 20. února 1989 : k zavraždění [redacted] a [redacted] dne 4. února 1989 v Brně. V průběhu vyšetřování byl jako pachatel zjištěn a zadržen [redacted] /nar. 1970, bytem Křtiny, okr. Blansko, dělník, ambulantně léčen na psychiatrickém oddělení OÚNZ Blansko/. Motivem jeho jednání byla touha sexuálního styku s [redacted]. Dne 9. srpna 1989 byl [redacted] vzat do vazby a je stíhán pro trestné činy vražda, ublížení na zdraví a porušování domovní svobody.

Vyšetřuje KS SNB Brno.

c/ Majetková trestná činnost

Dne 9. srpna 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 53 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	6	5	3	10	12	202 600
SSR	3	4	4	2	4	97 661
ČSSR	9	9	7	12	16	300 261

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dopravní nehody dne 9. srpna 1989 :

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	244	1	11	1 088 800
SSR	111	3	8	664 350
ČSSR	355	4	19	1 753 150

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 9. srpna 1989 zadrželi příslušníci PS pro přípravu k ilegálnímu přechodu do NSR a Rakouska 1 občana ČSSR a 1 NDR.

Hranici se socialistickým státem narušilo 5 občanů NDR a 1 PLR.

Z emigrace ve Švýcarsku a Rakousku se vrátili 2 občané ČSSR.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Občané maďarské národnosti v Rimavské Sobotě ve vzájemných rozhovorech projevují nesouhlas s návštěvou s.Lenárta v Rumunsku. Projevují obavy, že uvedená návštěva bude jasnou předpovědí toho, že zde žijící Maďaři se dostanou do stejné situace jako Maďaři žijící v Rumunsku. Vyjadřují se, že "už je s námi zle, když představitelé KSČ místo Moskvy se chodí radit do Bukurešti".

Ve Vagónce Poprad ve Východoslovenském kraji jsou zjišťovány negativní ohlasy ke způsobu řešení nedostatku pracovních sil. Vedení státního podniku úbytek kvalifikovaných dělnických kádrů, odcházejících z důvodu nízkých platů a špatných pracovních podmínek řeší zaměstnáváním dělníků z PLR. V nejbližším období bude v uvedeném podniku pracovat téměř 300 polských dělníků. V této souvislosti je poukazováno na paradox, že na mzdy našim dělníkům příslušné fondy nejsou, přičemž polským dělníkům se zaplatí podstatně více, že vedení Vagónky doposud stížnosti na špatné pracovní podmínky seriózně neřešilo, ale Polákům se tyto podmínky včetně ubytování řešit budou. Dále je upozorňováno, že přetrvávající problémy v odměňování, z toho plynoucí napjaté vztahy a nespokojenost, by mohly být v důsledku vlivu dělníků z PLR v závodě zneužity k hromadným vystoupením po vzoru vývoje v PLR. Řešení nedostatku pracovních sil obdobným způsobem v závodě TATRAMAT nepřineslo pozitivní výsledky. Pracovníci z PLR měli velmi špatnou pracovní morálku, projevovali nespokojenost s finančním ohodnocením práce, z pracoviště rozkrádali různé součástky a šmelili.

Zveřejnění anonymních dopisů redakcí Rudého práva je studenty brněnského VUT hodnoceno jako podvrh s cílem ovlivnit veřejnost ve smyslu masového odsouzení celé "opozice". Dalším cílem má být vytvoření podmínek pro zásah Bezpečnosti při nepokojích, které jsou očekávány v srpnu 1989.

Zaměstnanci OÚNZ Brno-venkov kritizují zvýšení cen některých druhů zboží v době před 21.srpnem jako netaktické, neboť toto vyvolalo negativní reakce i u spousty poctivých občanů. Z jejich

hlediska jako zdravotníků je kritizována skutečnost, že byly zvýšeny ceny potravin pro diabetiky, což odporuje proklamované péči o zdraví lidu. Zajištění správné výživy diabetiků je finančně dosti nákladné a zvýšení cen se projeví zejména u nemocných z řad důchodců a dalších osob s nižšími příjmy.

Majitel italské firmy Luciano GIORGI, italský stát. příslušník k pobytu amerického prezidenta BUSCHE v PLR uvedl, že většina čelních představitelů kapitalistických firem spatřuje jako jediný přínos v tom, že se země západní Evropy zbaví starých letitých zásob obilí a zmraženého masa, které budou v rámci pomoci do PLR dodávat. Signalizuje to i skutečnost, že západní firmy projevují zvýšený zájem o nákupy čerstvého masa ze socialistických zemí, kterými by doplnily potravinové zásoby jednotlivých kapitalistických států.

